

प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्

पदपूर्ति समिति

सानोठिमी, भक्तपुर ।

प्राविधिक तथा प्रशिक्षण सेवा, स्वास्थ्य समूह, सामान्य चिकित्सा उप समूह
अधिकृतस्तर तृतीय श्रेणी स्वास्थ्य प्रशिक्षक/सहायक लेक्चरर (सामान्य चिकित्सा) पदको
खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

सेवा : प्राविधिक तथा प्रशिक्षण	समूह : स्वास्थ्य प्राविधिक तथा प्रशिक्षण
उपसमूह : सामान्य चिकित्सा	पद : स्वास्थ्य प्रशिक्षक (साधारण) /सहायक लेक्चरर
स्तर : अधिकृतस्तर तृतीय श्रेणी	किसिम : खुला/आ.प्र.
पाठ्यक्रम योजनालाई निम्नानुसारका दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ :	
प्रथम चरण : लिखित परीक्षा	पूर्णाङ्क : २००
द्वितीय चरण : अन्तर्वार्ता	पूर्णाङ्क : ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

१. प्रथम चरण: – लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क :- २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्याxअङ्क	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान, संस्थागत ज्ञान र सेवा सम्बन्धी	100	40	वस्तुगत - बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQ)	१०० प्रश्न X १ अङ्क	१ घण्टा १५ मिनेट
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	100	40	विषयगत- छोटो उत्तर आउने प्रश्न	८ प्रश्न X ५ अङ्क	३ घण्टा
				विषयगत- लामो उत्तर आउने प्रश्न	६ प्रश्न X १० अङ्क	

२. द्वितीय चरण : – अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क :- ३०

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
अन्तर्वार्ता	30	मौखिक

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक हुने परीक्षामा परीक्षार्थीले उत्तर लेख्दा अंग्रेजी ठूलो अक्षर (Capital letter) A,B,C,D मा लेख्नुपर्नेछ । सानो अक्षर (Small letter) a,b,c,d लेखेको वा अन्य कुनै सङ्केत गरेको भए सबै उत्तरपुस्तिका रद्द हुनेछ ।
- बहुवैकल्पिक प्रश्न हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
- परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या, अङ्क र अङ्कभार सम्बन्धित पत्र /विषयमा तोकिए अनुसार हुनेछ ।
- विषयगत प्रश्न हुने पत्रका हकमा प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । उम्मेदवारले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्ने छ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनोट भएका उम्मेदवारलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रम लागू मिति :- २०८१/१०/२२

प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्
पदपूर्ति समिति
सानोठिमी, भक्तपुर ।

प्राविधिक तथा प्रशिक्षण सेवा, स्वास्थ्य प्राविधिक तथा प्रशिक्षण समूह, सामान्य चिकित्सा उप समूह
अधिकृतस्तर तृतीय श्रेणी स्वास्थ्य प्रशिक्षक/सहायक लेक्चरर (सामान्य चिकित्सा) पदको
खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र :

प्रथम पत्र : सामान्य ज्ञान, संस्थागत ज्ञान र सेवा सम्बन्धी

वस्तुगत (१०० प्रश्न X १ अङ्क)

खण्ड (क) - (२० अङ्क)

1. सामान्य ज्ञान (२० प्रश्न X १ अङ्क)

- 1.1 विश्वका प्रमुख ऐतिहासिक घटनाहरू
- 1.2 नेपालको इतिहास
- 1.3 नेपालको भूगोल
- 1.4 नेपालको संवैधानिक विकासक्रम र नेपालको संविधान
- 1.5 नेपालको आर्थिक, राजनीतिक, सामाजिक र सांस्कृतिक व्यवस्था
- 1.6 आवधिक योजना सम्बन्धी जानकारी
- 1.7 नेपालका प्रचलित धर्म, संस्कृति, जात जाति, भाषा, साहित्य र कला
- 1.8 खेलकूद तथा मनोरन्जन सम्बन्धी विविध जानकारी
- 1.9 विज्ञान र प्रविधि, प्रसिद्ध वैज्ञानिक र तिनको योगदान
- 1.10 दिगो विकासका लक्ष्यहरू, वातावरण तथा जलवायु परिवर्तन
- 1.11 अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्था (संयुक्त राष्ट्रसंघ, इयू, आसियान, विमष्टेक र सार्क)
- 1.12 नेपालको वैदेशिक सम्बन्ध र परराष्ट्र नीति
- 1.13 राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक घटना तथा नविनतम गतिविधिहरू

खण्ड (ख) - (२० अङ्क)

2. संस्थागत ज्ञान र सेवासँग सम्बद्ध कानून (२० प्रश्न X १ अङ्क)

- 2.1 प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीमको पृष्ठभूमि, लक्ष्य र उद्देश्य
- 2.2 राष्ट्रिय शिक्षा नीति, २०७६
- 2.3 तालीम नीति, २०७१
- 2.4 प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद् ऐन, २०४५ र नियमावली, २०५१
- 2.5 प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्, परीक्षा सम्बन्धी विनियमावली, २०७१
- 2.6 प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्, कर्मचारी सेवा, शर्त तथा सुविधा सम्बन्धी विनियमावली, २०६९
- 2.7 प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्, आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी विनियमावली, २०६२
- 2.8 स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४
- 2.9 सुशासन (संचालन तथा व्यवस्थापन) ऐन, २०६४
- 2.10 भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९

खण्ड (ग) - (६० अङ्क)

3. सेवा सम्बन्धी विषय (६० प्रश्न X १ अङ्क)

द्वितीय पत्रको सेवा सम्बन्धी विषयको पाठ्यक्रम नै प्रथम पत्रको खण्ड “ग” को सेवा सम्बन्धी विषयको पाठ्यक्रम हुनेछ ।

प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्
पदपूर्ति समिति
सानेढिमी, भक्तपुर ।

प्राविधिक तथा प्रशिक्षण सेवा, स्वास्थ्य प्राविधिक तथा प्रशिक्षण समूह, सामान्य चिकित्सा उप समूह
अधिकृतस्तर तृतीय श्रेणी स्वास्थ्य प्रशिक्षक/सहायक लेक्चरर (सामान्य चिकित्सा) पदको
खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र - सेवा सम्बन्धी

खण्ड (क) - (५० % अङ्क)

(४ प्रश्न × ५ अङ्क र ३ प्रश्न × १० अङ्क)

1. Aetiology, clinical feature, investigation, diagnosis and management of

1.1 Respiratory Diseases

Pleuritis, Asthma, Bronchitis, Chronic Obstructive airway disease, Pneumonia, Tuberculosis, Lung abscess, Bronchogenic Carcinoma, Occupational Disease of respiratory tract, Bronchiectasis, Pleural effusion

1.2 Cardiovascular Diseases

Pulmonary artery hypertension, Coarctation of aorta, Rheumatic Fever, Rheumatic heart disease, Endocarditis, Hypertensive cardiovascular disease, Arteriosclerotic heart disease, Congestive cardiac failure, Cor-pulmonale, Ischaemic heart disease, Acute Coronary syndrome, Interpretation of normal ECG and common abnormal findings

1.3 Gastro intestinal and Diseases of Liver

Acute Gastritis, Peptic Ulcer, Bacillary and Amoebic Dysentery, Ulcerative Colitis, Cirrhosis of Liver, Hepatitis, Abdominal Tuberculosis, Pancreatitis, Diarrhoea, Worm infestation, Carcinoma of GI tract, Acute appendicitis, Acute cholecystitis

1.4 Blood and Lymphoreticular diseases

Anemia, Leukemia, Purpura, Polycythemia, Lymphomas and coagulopathies

1.5 Central Nervous System

Migraine, Neurosyphilis, Encephalitis, Cerebrovascular accidents, Meningitis, Parkinson's disease, Epilepsy, Neurological examination, Unconscious patient, Head injury, Spinal cord injury

1.6 Endocrine and Metabolic disorder

Hypothyroidism, Thyrotoxicosis, Diabetic Ketoacidosis, Myxoedemas, Cushing syndrome, Diabetes

1.7 Bones, Joint and Collagen diseases

Pyogenic osteomyelitis, Gout, Rheumatoid Arthritis, Systemic lupus erythematosus, Ankylosing spondylitis, Mycotic infection, Tuberculosis of bone and joints

1.8 Renal diseases

Urinary tract infection, Haematuria, Acute Glomerulonephritis, Nephrotic syndrome, AKI, CKD, Acidosis and alkalosis, Polycystic kidney disease

1.9 Tropical diseases

Cholera, Typhoid, Malaria, Filariasis, Kala Azar, Leprosy, Chickenpox, Amoebiasis, Rabies, Snakebite, Dengue

1.10 Poisoning and Toxicology

Organophosphorus, Barbiturate, Corrosives, Heavy metal poisoning

- 1.11 Dermatological diseases
Urticarias, Scabies, Dermatophytosis, Herpes simplex, Herpes zoster, Psoriasis, Eczema, Drug eruptions, Cyst, Viral wart, Skin tumor.
 - 1.12 Veneral Diseases
Syphilis, Gonorrhea, Chancroid, HIV/AIDs
 - 1.13 Mental Disorder
Depression, Neurosis, Psychosis, Psychosomatic disorder and mental retardation
Hysteria, Psychosexual problem, Alcohol and substance abuse
 - 1.14 Childhood Diseases and Health
Diarrhea, Upper respiratory tract infection, Bronchiolitis, Poliomyelitis, Essential newborn care, Pertussis, Diphtheria, Measles, Typhoid, Tuberculosis, Leukemia, Rheumatic Fever, Hepatitis, Protein energy malnutrition, Integrated Management of childhood illness (IMCI), Child growth and development, Immunization, Child feeding
- 2. Gynecology and Obstetrics**
- 2.1 Normal pregnancy, delivery and management of postnatal period
 - 2.2 Management of complications of pregnancy, delivery and postnatal period
 - 2.3 Gestational hypertension
 - 2.4 Gestational diabetes mellitus
 - 2.5 Rheumatic heart disease in relation to pregnancy
 - 2.6 Stages of normal delivery
 - 2.7 APH/PPH
 - 2.8 Leucorrhea
 - 2.9 Temporary and permanent methods of contraception
 - 2.10 PID
 - 2.11 Uterine prolapse
 - 2.12 Cancer of cervix
 - 2.13 Mastitis
 - 2.14 Cancer of breast
- खण्ड (ख) - (५० % अङ्क)
(४ प्रश्न × ५ अङ्क र ३ प्रश्न × १० अङ्क)
- 3. General Surgery**
- 3.1 Inflammation, Blood transfusion, Burn, Shock, Ulcers, Tumour, Hernia, Acute abdomen, Intestinal Obstruction, Liver Abscess, Pneumothorax, Renal colic, External and internal hemorrhage, Phimosis and paraphimosis, Surgical contraception, Hydrocele, Hematuria, Sinus and fistula, Rectal prolapse and haemorrhoids, Tetanus and gas gangrene
 - 3.2 Local and general anaesthesia
 - 3.3 Sterilization
 - 3.4 Minor surgical procedure
- 4. Orthopedics**
- 4.1 Fracture, Dislocation, Osteomyelitis, Septic Arthritis, Tubercular Spine, Spina Bifida, Crush injury, Amputation, Artificial Limbs, Traction technique, Techniques for immobilization
- 5. Eyes**
- 5.1 Eye Injuries, Foreign body in Eye, Chalazion, Blepharitis, Conjunctivitis, Corneal Ulcer, Trachoma, Glaucoma, Cataract, Night blindness

6. **Ear, Nose and Throat**
 - 6.1 Foreign bodies in ear, nose and throat, Otitis Media, Otitis Externa, Tonsillitis, Pharyngitis, Rhinosinusitis, Nasal Allergy, Nasal Polyp, Epistaxis
7. **Dental**
 - 7.1 Extraction of teeth, Dental caries, Gingivitis, Pulpitis, Leucoplakia
8. **Anesthesia**
 - 8.1 Principles of administering safe GA/CA, Pre-anesthetic history, Pre-anesthetic drugs , Anesthesia, Post operative complication of anesthesia
9. **Forensic Medicine**
 - 9.1 Role and duties of medical practitioner, postmortem and its legal implications
 - 9.2 Medical ethics, putrefaction, saponification
10. **Community Health**
 - 10.1 Demography and vital statistics
 - 10.2 Family, society, culture and health
 - 10.3 Communication
 - 10.4 Doctor patient relationship
 - 10.5 Epidemiological techniques and methods
 - 10.6 Problem solving exercise on the epidemiology
 - 10.7 Community survey
 - 10.8 Communicable disease prevention and control
 - 10.9 Environmental health : water, waste disposal, air pollution, healthful housing, insect control, occupational health
 - 10.10 Family planning services
 - 10.11 Food and nutrition: nutrients, dietary, requirement, deficiency, disease prevention and control
11. **Health Policies, Act, Regulation and Health Issues**
 - 11.1 Health sector in the Constitution of Nepal
 - 11.2 National Safe motherhood Policy
 - 11.3 National Long Term Health Plan
 - 11.4 National Drug Act
 - 11.5 Health Management Information System
 - 11.6 National TB Control Program
 - 11.7 National HIV/AIDS control program
 - 11.8 National Health Care Delivery system
 - 11.9 National Vector disease control program
 - 11.10 National Population Policy and family planning program
 - 11.11 National Health Profile and Health Indicators
 - 11.12 Current National Health Policy & Population Policy
 - 11.13 Local governance and Decentralization in Health
 - 11.14 Ethical Issues in Health